Intern memo

Aan: Het college
Van: D. Jonker, N. Slot
CC:
Datum: 24-10-2023
Onderwerp: Wijzigingen raamovereenkomst zorgregio MIJ/OV 2024

Algemeen

Deze memo geeft een uitgebreide toelichting op de drie besluitpunten uit het collegevoorstel 'Wijzigingen raamovereenkomst en indexering tarieven zorgregio Midden-IJssel/Oost-Veluwe'

1) De voorgestelde wijzigingen van de raamovereenkomst (besluitpunt 1)
2) De wijzigingen in de annexen, per annex beschreven (besluitpunt 2)
3) De indexering van de tarieven (besluitpunt 3)

1. Voorgestelde wijzigingen raamovereenkomst

- Beperking aantal inschrijfmomenten bij afwijzing.
  Vanuit de kwaliteitscommissie zien we dat sommige aanbieders na een evidente afwijzing op het toetreden tot de raamovereenkomst, zich de volgende maand opnieuw aanmelden voor de raamovereenkomst. Op deze manier wordt er 'geshopt' om informatie om de inschrijving alsnog te completeren. Er is geen mogelijkheid om deze tweede, derde en verdere inschrijfpogingen direct af te wijzen. We stellen daarom voor om bij art 2.4 een tekst op te nemen waarin staat dat een nieuwe aanbieder maximaal 1 keer per half jaar een inschrijfpoging mag doen. Hiervoor wordt artikel van de Raamovereenkomst als volgt aangepast:

    - *Art 2.4 Na ontvangst van het verzoek tot toetreding tot de raamovereenkomst zullen opdrachtgevers de gedane inschrijving van opdrachtnemer beoordelen. Nadat is vastgesteld dat er geen belemmeringen zijn om opdrachtnemer toe te laten treden wordt de raamovereenkomst gesloten.* ***Ingeval de inschrijving wordt afgewezen, is de eerstvolgende mogelijkheid om een verzoek tot toetreding in te dienen een half jaar na de datum waarop de afwijzing kenbaar is gemaakt.***

- Tekstuele wijzigingen doorvoeren vanuit wijzigingen in de annexen.

2. Wijzigingen in de annexen

Annex 1 Algemene Voorwaarden Sociaal Domein;
Alleen de annexen waarop een wijziging heeft plaatsgevonden zijn onderdeel van dit besluit. De wijzigingen worden hieronder toegelicht.

- Artikel 2.3.1. lid 6 De verplichte aanlevering van de kopie van CBS-data aan gemeenten komt te vervallen. De aanlevering gebeurt nog alleen op verzoek van de gemeenten.
  Deze plicht is in het verleden opgenomen op verzoek van gemeenten vanwege de directe koppeling tussen de CBS-data en de hoogte van het gemeentefonds. Aan deze verplichte aanlevering door aanbieders aan gemeenten wordt in de praktijk geen uitvoering gegeven door beiden, en dit creëert daarom onduidelijkheid over wat deze verplichting inhoudt. Gemeenten zien nu ook graag de verplichting vervallen, maar willen wel de mogelijkheid bewaren om de CBS data op te vragen. Deze wijziging doet niets af aan de verplichting die aanbieders hebben richting het CBS voor aanlevering.
- Artikel 2.3.4. lid 4 Link website aangepast
- Artikel 3.14 lid 2 Opnemen recht opvragen diploma's medewerkers opdrachtnemer
  Per zorgproduct zijn opleidingseisen geformuleerd. Om te kunnen toetsen of opdrachtnemer voldoet aan de gestelde eisen moet het mogelijk zijn om diploma's op
  te vragen. Deze mogelijkheid wordt opgenomen in het genoemde lid. Naar aanleiding van een reactie op de Nota van Inlichtingen wordt de tekst aangepast; "Diploma's opvragen" wordt vervangen door; "officiële DUO-uittreksels van diploma's opvragen voor de opleidingen die opgenomen zijn in het DUO-register. Voor oudere opleidingen volstaat een kopie van het diploma".
- Artikel 3.4. lid 4 Weren van aanbieders na ontbinding van een deel van het gecontracteerde zorgaanbod
  Op dit moment is het mogelijk om het hele contract met aanbieders zonder cliënten/zonder actieve toewijzing in de afgelopen 12 maanden, te ontbinden. Na de ontbinding mag een aanbieder gedurende 12 maanden geen nieuw contract aangaan met de gemeente waarvoor de ontbinding tot stand is gekomen. Deze 'afkoelperiode' geldt niet als een deel van het contract (een deel van het aanbod) is ontbonden. De aanbieder kan dit zorgaanbod in de praktijk direct weer zelf activeren voor de desbetreffende gemeente. Dat wordt als onwenselijk ervaren. Het voorstel is, dat de 'afkoelperiode' ook van toepassing wordt bij de ontbinding van een deel van het gecontracteerde zorgaanbod.
- Artikel 3.14 lid 1 Aanpassing taaleis Huishoudelijke Hulp
  Steeds meer inwoners doen een beroep op huishoudelijke hulp. Gecontracteerde aanbieders hebben steeds meer moeite met het vinden van personeel. Hierdoor ontstaan lange wachtlijsten. De verwachting is dat beide tendensen aan blijven houden (zie VNG voorspelmodel). Het versoepelen van de taaleis betreft alleen schoon huis en gebeurt onder voorwaarden.
- Artikel 4.5 lid 1 Verduidelijking berekening Integrale tarieven
  Sinds de integrale raamovereenkomst tot stand is gekomen in 2019, bestaat er voor integrale producten 1 tarief, ongeacht of dit product geleverd wordt onder de Wmo of Jeugdwet. Het integrale tarief komt tot stand door de diverse indexeringspercentages van de onderliggende CAO's te gebruiken. Hierdoor zijn de indexeringspercentages per CAO niet herkenbaar voor aanbieders. Hierover ontstaan elk jaar opnieuw veel vragen van aanbieders. Met een extra

toelichting op de wijze van indexeren voor de integrale tarieven geven we meer inzicht in de achterliggende tariefberekening.

- Artikel 4.5 lid 4 Aanpassen afronding minuutsprijs
  Vanuit nieuwe inzichten en de werking van het berichtenverkeer is het niet meer noodzakelijk dat alle tarieven deelbaar door 60 zijn voor de minuutsprijs. Dit wordt aangepast en verwerkt in de productcodetabel.
- Artikel 4.6 lid 1 tot en met 4 Toevoegen uitleg Materiele kosten en huisvestingskosten
  De berekening van de indexatie van de personele en materiele kosten wordt verder uitgelegd en de 'kan'-bepaling bij artikel 4.6 lid 1 is verwijderd.

Annex 2 Zorgproductenboek
Alleen de annexen waarop een wijziging heeft plaatsgevonden zijn onderdeel van dit besluit. De wijzigingen worden hieronder toegelicht.

- Artikel 5.2.4 Verduidelijking "Eisen aan inhoud' Werkt Mee op Trede 3 en 4 Producten
  Uit de praktijk blijkt dat het niet lukt om tussentijdse evaluaties af te handelen. Evaluatie vindt daarom plaats bij het einde van de indicatie, dan moet er een evaluatie ingediend worden.
- Artikel 5.2.4 Verduidelijking "Eisen aan de medewerker' Werkt Mee op Trede 3 en 4 Producten
  Bij de eisen aan de medewerker bij de producten "Werkt mee op trede 3 en 4" is in de huidige tekst minimaal MBO-3 niveau vereist. Hiermee wordt een zorgrelevante opleiding bedoeld vanuit het Toetsingskader Opleidingen. Voor het leveren van deze specifieke Werkt Mee producten geldt echter een uitzondering, waardoor ook niet-zorgrelevant MBO3 opleidingen toegestaan zijn. Dit wordt verduidelijkt door deze uitzondering in het zorgproductenboek op te nemen.

Annex 4 administratieprotocol
Alleen de annex waarop een wijziging heeft plaatsgevonden zijn onderdeel van dit besluit. De wijziging wordt hieronder toegelicht.

- Hoofdstuk 11 "Werkwijze aanvullende jeugdhulp vanuit het gedwongen kader" komt te vervallen
  De afspraken rondom de bovengenoemde werkwijze zijn nu bovenregionaal vastgelegd. De meest actuele werkwijze is te vinden op de website www.gvjb.nl

Productcodetabel
Alleen de annexen waarop een wijziging heeft plaatsgevonden zijn onderdeel van dit besluit. De wijzigingen worden hieronder toegelicht.

- De productcodetabel toont alle voorgestelde tarieven voor 2024.
  De productcodetabel toont alle voorgestelde tarieven voor 2024. Jaarlijks worden de tarieven geïndexeerd en gaan in op 1 januari 2024.
- Verwerking aanpassing van de minuutsprijs (niet meer deelbaar door 60).
  Zie wijziging artikel 4.5 lid 4 van Annex 1 Algemene Voorwaarden Sociaal Domein.
- Hantering Handreiking Tarifering en Inkoop Pleegzorg
  De VNG heeft deze landelijke handreiking opgesteld voor aanpassing van de tarieven voor pleegzorg (zowel de voltijd- als deeltijdpleegzorg). We hanteren per 1 januari 2024 deze Handreiking voor wat betreft de indexering en tarifering. Daarnaast zijn in het product nog wat redactionele wijzigingen

opgenomen. Aanpassingen in de productcodetabel volgen uit deze Handreiking.

3. Indexering van de tarieven

In de raamovereenkomst is opgenomen dat gemeenten jaarlijks de tarieven indexeren om te voldoen aan het uitgangspunt van reële tarieven voor kwaliteit van zorg met inachtneming van landelijke voorschriften (AMvB). In bijlage 1 Tarieven 2024 is een vergelijking met de tarieven van 2023 opgenomen.

Wijze van Indexeren
De concepttarieven die voorgelegd zijn tijdens de marktconsultatie zijn geïndexeerd zoals vastgelegd in Annex 1 4.6.1 met de gegevens die op 1 juni jl. bekend waren.

1. De loonkosten 2024 zijn geïndexeerd met behulp van de nieuwe salaristabellen (cao-ontwikkelingen 2023). Daarbij is voor de integrale producten gerekend met de gemiddelde loonstijging van de bekende cao's. Op 1 juni was alleen de loonontwikkeling van de (opengebroken) CAO GGZ bekend. Deze is opgenomen in de integrale tarieven. De looncomponent voor de integrale tarieven is daardoor met 7,46% geïndexeerd. Voor de niet integrale producten die onder de CAO VVT vallen, zijn de tarieven geïndexeerd met de (voorlopige) OVA van 4,94%.
2. De eenmalige correctie in het tarief van 2023 van 0.565% voor 2022 op loon vervalt per 01-01-2024. Inmiddels zijn sinds 1 juni diverse CAO's voor 2023 opengebroken en zijn meer CAO's voor 2024 bekend. In deze CAO's zijn loonafspraken vastgelegd waarin onze voorgestelde tarieven voor 2024 niet voorzien. Daarmee komt de loonontwikkeling in de CAO's boven de door ons toegepaste indexatie te liggen. Volgens onze overeenkomst zijn gemeenten niet gehouden om de CAO-ontwikkelingen al in 2024 te verwerken; de landelijke oproep van de VNG is om de eigen contracten te volgen met in ogenschouw nemend een mogelijk risico ten aanzien van het bieden van "reële tarieven". Onze geconsulteerde indexering gebaseerd op CAO-ontwikkelingen tot 1 juni liggen hoger dan het voorlopige OVA-percentage. Gemeenten worden bovendien niet volledig gecompenseerd voor CAO-ontwikkelingen die hoger dan het OVA-percentage uitvallen. Tijdens de marktconsultatie zijn echter vragen gesteld en opmerkingen gemaakt rondom de indexering en indexeringssystematiek. Aanbieders stellen verschillende vragen over de opbouw, hoogte en de wijze waarop de tarieven in onze regio tot stand komen. Deze signalen zijn ook via college en accountmanagers ontvangen. Hierop is in het regionale PFO Jeugd/Wmo van 14 september afgesproken om regionaal scenario's te verkennen voor de definitieve hoogte van de index 2024. In het PFO van 12 oktober is gesproken over onderstaande scenario's:

    1. De geconsulteerde concepttarieven niet meer aanpassen;

    2. De tarieven per 1-1-2024 aanpassen met de extra CAO-verhogingen die uiterlijk 18 september bekend waren. Dit betekent een extra ophoging van de integrale tarieven met 1,75%, VVT producten met 4,23% en een bijstelling looncomponent in overhead met 2,25%. Deze aanpassingen leiden tot een extra verhoging van de tarieven met een gemiddeld percentage van 1,5% en ruim 3% voor de producten Huishoudelijke verzorging.

    3. De tarieven per 1-1-2024 eenmalig aanpassen met de extra CAO-verhogingen én in het tarief 2024 een incidentele extra correctie opnemen om de hogere kosten 2023 te compenseren (met terugwerkende kracht dus). Dit betekent alleen in 2024 nog een extra ophoging van de integrale

tarieven met 1,86%, VVT producten 1,43% en een bijstelling looncomponent in overhead 1,75%.

Weging van signalen
Tijdens de markconsultatie hebben 21 aanbieders gereageerd op de tarieven 2024. Deze reacties gingen over:

- de hoogte van de indexering (cao verwerking),
- ondoorzichtigheid in de indexeringssystematiek,
- tariefopbouw van producten.

De signalen zijn zo concreet en breder gedeeld dat het niet verhogen van de tarieven tot diverse ongewenste consequenties kan leiden. Daarbij is er een realistisch risico dat aanbieders een procedure starten of zich uitschrijven. Gelet op de eerste beelden die een kostprijsverkenning oplevert en de vergelijking met tarieven in andere regio's (ook op Beschermd Thuis bijvoorbeeld), is onzeker of de rechter tot het oordeel komt dat we voldoen aan het wettelijke uitgangspunt van "reële tarieven". Vanwege deze signalen is besloten om begin 2024 een regionaal kostprijsonderzoek uit te voeren. Doordat we per 1 januari 2024 gebruik maken van de verlengingsmogelijkheid van de raamovereenkomst, is de juridische inschatting dat de toets van de rechter op de tarieven zwaarder zal zijn dan gedurende de reguliere looptijd van het contract (in dat geval wordt vooral getoetst op het voldoen aan de contractbepalingen, bij verlengingsmoment wordt ook meer inhoudelijk gekeken). Dit vergroot het risico.

De argumenten op een rij

Financieel-juridisch: tarieven niet extra verhogen (scenario 1)

- Contractueel gezien is geen sprake van een juridische verplichting om per 1-1-2024 de tarieven extra aan te passen. We volgen onze contract en de landelijke lijn die de VNG adviseert;
- Daarbij compenseren we in de geconsulteerde concept tarieven 2024 al meer dan het voorlopige OVA-percentage;
- We worden zelf gecompenseerd (Rijksbijdrage, algemene uitkering gemeentefonds) voor maximaal de OVA. Dit betekent dat we op de huidige concept tarieven algemene middelen "bijleggen";
- Een aanvullende tariefsverhoging komt daarmee ten laste van de eigen middelen;
- In de tarieven 2025 worden de CAO's volledig verwerkt én de uitkomsten van het kostprijsonderzoek betrokken.

Inhoudelijk: tarieven per 1-1-2024 wel extra verhogen (scenario 2)

- Een steeds groter wordende groep aanbieders ageert tegen de tarieven en indexatie daarvan;
- Aanbieders schrijven zich voor bepaalde producten uit of dreigen dat te doen als tarieven 2024 niet worden aangepast;
- Aanbieders geven aan een juridische procedure te starten als tarieven niet worden aangepast;
- Aanbieders geven aan met deze tarieven hun dienstverlening niet meer kostendekkend te kunnen maken wat ten koste gaat van kwantiteit en kwaliteit van die dienstverlening;
- Continuïteit van het zorglandschap staat onder druk.

Risico's bij niet extra verhogen (scenario 1)

- Bij een juridische procedure komt de rechter mogelijk tot de uitspraak dat we geen reële tarieven betalen;
    - Hoewel nog te weinig onderbouwd om daar al iets concreet mee te kunnen, blijkt uit een eerste kostprijsverkenning dat op onderdelen de tariefsopbouw achterhaald is.

Niet kiezen voor een éénmalig percentage over 2023 (scenario 3)

- Aanbieders kunnen ook zelf bepaalde risico's opvangen. Hiervoor zit een risico-opslag in het tarief;
- Gemeenten krijgen hiervoor geen compensatie van het Rijk;
- Wel eenmalig compenseren zou betekenen dat we erg gaan afwijken van het landelijke advies namelijk hanteren OVA / handhaven contractuele afspraken;
- Ook voor tarief 2023 heeft na de marktconsultatie een ophoging plaatsgevonden voor zowel loon- als materiele kosten. Over 2023 is een extra OVA van 1,13% toegekend (en achterstallig 0,565% over 2022) om ruimte te bieden voor nieuwe CAO-ontwikkelingen / effecten in de CAO op te vangen die zich niet vertaalden in een generiek stijgingspercentage (zoals drempelbedragen).

Na weging van de verschillende argumenten en risico's is tijdens het regionale PFO Jeugd/Wmo van 12 oktober regionaal afgesproken om scenario 2 voor te stellen en daarvoor de concepttarieven die in marktconsultatie zijn geconsulteerd voor 2024 opnieuw te berekenen met de CAO percentages bekend tot en met 18 september 2023 (i.p.v. 1 juni) en met een inschatting voor de CAO jeugdzorg volgens de raamovereenkomst met als doel reële tarieven te hanteren.